

06.01.2020

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

BESLENME ANKETİ

İlayda BAŞYİĞİT

ÖZET

Obeziteyle ilişkili beslenme alışkanlıklarının araştırılmasında yeni bir yöntem “beslenme anketi”. Bireylerin beslenme alışkanlıklarını ölçmektedir. Anketin kişilerin bilinçli olarak yemek yemelerini kısıtlama derecesini, kontrolsüz olarak yemek yeme seviyesini ve duygusal oldukları anlardaki yemek yeme derecesini ölçmenin yanında, açlığa duyarlılık seviyesini de ölçtüğü tespit edilmiştir. Anket, beslenme alışkanlıklarının incelenmesi amacıyla ülkemizde diğer araştırmacılar tarafından kullanılabilir.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
TABLolar LİSTESİ.....	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	v
GİRİŞ.....	-1-
1.KULLANILAN İSTATİSTİKSEL YÖNTEMLER.....	-2-
2.VERİLERİN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	-3-
2.1. Dağılımların Normallığı ve Normallığın Test Edilmesi.....	-3-
2.1.1. Shapiro Wilk W Testi.....	-3-
2.1.2. Kolmogorov Smirnov Testi.....	-3-
2.2. Güvenirlilik Analizi ve Normallik Testi.....	-3-
3. DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERİN FREKANS DAĞILIMLARI ve GRAFİKSEL GÖSTERİMLERİ.....	-5-
3.1. Cinsiyet Durumu İçin Frekans Dağılımı.....	-5-
3.2. Yaş Durumu İçin Frekans Dağılımı.....	-6-
3.3. Aylık Gelir için Frekans Dağılımı.....	-7-
3.4. Diyetisyene Gitme Durumu için Frekans Dağılımı.....	-8-
3.5. Eğitim Durumu İçin Frekans Dağılımı.....	-9-
4.HİPOTEZ TESTLERİ.....	-10-
4.1. Hipotez Testi.....	-10-
4.1.2. Hipotez Testi Özetleri.....	-10-
4.2. Ki-Kare Test İstatistiği.....	-11-
4.3. T Testi.....	-11-
4.4. Kendall's W Testi.....	-12-
4.5. Kruskal-Wallis Testi.....	-12-
4.6. Mann-Whitney Testi.....	-13-
5. DEMOGRAFİK SORULARIN MEMNUNİYETE GÖRE ÇAPRAZ TABLOSU GRAFİKLERİ.....	-14-
5.1. Cinsiyete Göre Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu ve Grafiği.....	-14-

5.2. Yaşı Göre Kilo Memnuniyet Çapraz Tablosu ve Grafiği.....	-15-
5.3. Aylık Gelire Göre Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu ve Grafiği.....	-16-
5.4. Diyetisyene Gitme Durumuna Göre Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu ve Grafiği.....	-17-
5.5. Eğitim Durumuna Göre Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu ve Grafiği.....	-18-
6.SONUÇ.....	-20-
KAYNAKLAR.....	-21-
EK-1: ANKET SORULARI.....	-22-

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: Cinsiyet durumu için frekans dağılımı

Tablo 2: Yaş durumu için frekans dağılımı

Tablo 3: Aylık gelir için frekans dağılımı

Tablo 4: Diyetisyene gitme durumu için frekans dağılımı

Tablo 5: Eğitim durumu için frekans dağılımı

Tablo 6: Hipotez test istatistiği

Tablo 7: Ki-Kare test istatistiği

Tablo 8: T test istatistiği

Tablo 9: Kendall's W test istatistiği

Tablo 10: Cinsiyete göre Kruskal-Wallis test istatistiği

Tablo 11: Cinsiyete göre Mann-Whitney test istatistiği

Tablo 12: Cinsiyete göre kilo memnuniyeti çapraz tablosu

Tablo 13: Yaşa göre kilo memnuniyeti çapraz tablosu

Tablo 14: Aylık gelire göre kilo memnuniyeti çapraz tablosu

Tablo 15: Diyetisyene gitme durumuna göre kilo memnuniyeti çapraz tablosu

Tablo 16: Eğitim durumuna göre kilo memnuniyeti çapraz tablosu

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Cinsiyet dağılımı pasta grafiği

Şekil 2: Yaş değişkeni için sütun grafiği

Şekil 3: Aylık gelir için sütun grafiği

Şekil 4: Diyetisyene gitme durumu pasta grafiği

Şekil 5: Eğitim durumu için sütun grafiği

Şekil 6: Cinsiyete göre kilo memnuniyeti sütun grafiği

Şekil 7: Yaşa göre kilo memnuniyeti sütun grafiği

Şekil 8: Aylık gelire göre kilo memnuniyeti sütun grafiği

Şekil 9: Diyetisyene gitme durumuna göre kilo memnuniyeti sütun grafiği

Şekil 10: Eğitim durumuna göre kilo memnuniyeti sütun grafiği

GİRİŞ

Obezite vücutta normalden fazla yağ dokusu olması ile karakterize, genetik ve çevresel faktörlere bağlı olarak gelişen ciddi ve kronik bir hastalıktır. Yaş, cinsiyet, doğum sayısı, sigarayı bırakma, alkol tüketimi, beslenme alışkanlıkları, kişilerin fiziksel aktivitelerinin düşük olması, bazı genlerde oluşan mutasyonlar, obezite gelişimini etkileyen faktörler arasında sayılabilir. Ülkemizde toplumun %30'undan fazlası obezdir. Birçok kronik hastalığın obeziteyle yakından ilişkili olduğu bilinmektedir. Bu nedenle obeziteye neden olan faktörleri araştırmak obezite ve komplikasyonlarının uygun tedavisinin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Bireylerde beslenme alışkanlıklarının derecesini ölçmek için literatürde TFEQ “Three-factor eating questionnaire” olarak bilinen bir anket uygulanmaktadır. Bu anket ile kişilerin bilinçli olarak yemek yemelerini kısıtlama derecelerini, kontrolsüz olarak yemek yeme seviyelerini ve duygusal oldukları anlardaki yemek yeme derecelerini ölçmek mümkün olmaktadır. Anket, ilk olarak 51 soru olarak oluşturulmuş olup, çeşitli popülasyonlarda anketin geçerlik ve güvenirlik testi yapıldıktan sonra 18 soruluk son şeklini almıştır. Bu çalışma ile anketin kişilerin yemek yemelerini kısıtlama derecelerini (kiloyu kontrol altında tutmak ya da kilo kaybını artırmak amacıyla besin alımının bilinçli bir şekilde kısıtlanması), kontrolsüz olarak yemek yeme seviyelerini (fazla besin alımının kontrol edilmesinin yitilmesi ve açlığa karşı subjektif düşüncelere bağlı olarak seyreden normalden daha fazla yemek yemeye yatkınlık gösterilmesi) ve duygusal oldukları zamanlardaki yemek yeme derecelerini (duygusal belirtilere karşı yetersizlik) ölçmesinin yanı sıra, açlığa duyarlılık seviyelerini (açlık hissedildiği zamanlarda yemek yeme düzeyinin kontrol altına alınmasının zorluğu) güvenilir bir şekilde ölçüp ölçmediği de incelenmiştir. Çalışmanın devamında ise çeşitli genlerde meydana gelen mutasyonların yemek yeme alışkanlıklarına ve obezite oluşumuna etkisinin araştırılması hedeflenmektedir.

1. KULLANILAN İSTATİSTİKSEL YÖNTEMLER

Anket yoluyla elde edilen veriler, SPSS 20 İstatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analizde, demografik değişkenlere ilişkin frekans ve yüzdelik değerlerin dağılımı, pasta ve sütun grafikleri verilmiştir.

Anket çalışması, dörtlü kategoriyle sıralı likert ölçekli değişkenlerin cevaplarından elde edilen yanıt değişkeni, hem Kolmogorov-Smirnov hem de Shapiro-Wilk testi ile test edilmiştir. Söz konusu değişkenin normal dağılım göstermemesi nedeniyle analizlerde, değişkenler arası ilişkilerin incelenmesinde, ‘Ki-Kare Testi’, ‘t Testi’, ‘Kendall’s W Testi’, ‘Kruskall Walls Testi’ ve ‘Mann Whitney U Testi’ kullanılmıştır.

2. VERİLERİN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Dağılımların Normalliği ve Normalliğin Test Edilmesi:

2.1.1. SHAPIRO WILK-W TESTİ: Shapiro-Wilk-W testi normallik varsayımını sınavan en güçlü testtir. Anlamlılık düzeyi $p < .05$ düzeyinde anlamlı ise hipotezi reddedilir ve dağılımın normal olmadığı kararı verilir. Şayet $p > .05$ değeri elde edilmişse hipotezi kabul edilir ve dağılımın normal dağılımdan anlamlı bir farklılık sergilemediği yorumu yapılır.

2.1.2. KOLMOGOROV SMIRNOV TESTİ: One-sample Kolmogorov Smirnov testi normallik varsayımını sınavan hipotez testlerinin belki en çok bilinen ve kullanılanıdır. Z değeri ve buna bağlı anlamlılık düzeyi (asyp. Sig.) $p < .05$ düzeyinde anlamlı ise hipotezi reddedilir ve dağılımın normal olmadığı kararı verilir. Şayet $p > .05$ değeri elde edilmişse hipotezi kabul edilir ve dağılımın normal dağılımdan anlamlı bir farklılık sergilemediği yorumu yapılır.

2.2. Güvenilirlik Analizi ve Normallik Testi:

Güvenilirlik analizi, daha önceden belirlenmiş bir ölçek türüne göre hazırlanmış ankete verilen yanıtların tutarlılığını ölçer. Burada tutarlılıktan kasıt, sadece ölçeğe uygun olarak sıralanabilir (ordinal scale) yanıtlar içeren sorulara verilen yanıtların tutarlılığıdır. Örneğin anketin cinsiyet, gelir veya evet/hayır cevabı verilen sorularına güvenilirlik analizi uygulanmaz. Ancak örneğin herhangi bir konu hakkında görüş belirten bir soruya verilen 5'li Likert ölçeği ile hiç katılmıyorum (1)'den kesinlikle katılıyorum (5) gibi sıralanabilir yanıtlar güvenilirlik analizine tabi tutulabilir.

Güvenilirlik analizi için kullanılan temel analiz Cronbach Alpha (α) değerinin bulunmasıdır. Her bir madde için tek bir α değeri olabileceği gibi, tüm soruların ortalama bir α değeri de olabilir. Tüm sorular için elde edilen α değeri o anketin toplam güvenilirliğini gösterir ve 0.7'den büyük olması beklenir, bu değerden düşük α değerleri anketin zayıf güvenilirliği olduğunu gösterir, $\alpha > 0.8$ olması ise anketin yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Eğer anketin güvenilirliğini artırılması isteniyorsa daha önce belirtildiği gibi tek tek sorulara dair elde edilen α değeri gözden geçirilir. Bu sorulardan hangi α değeri, toplamda elde edilen α değerini düşürüyorsa o soru çıkartılarak anketin güvenilirliği yükseltilir.

Cronbach's alpha (α) katsayısı şu şekilde formüle edilir:

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum_{i=1}^K \sigma_{Y_i}^2}{\sigma_X^2} \right)$$

K madde sayısını, σ_X^2 toplam test skorunun varyansını ve $\sigma_{Y_i}^2$ ise i(nci) maddenin toplam örneklemdeki varyansını gösterir.

Cronbach alfa likert tipli ölçeklerde sıklıkla kullanılmaktadır. Cronbach alfa aşağıdaki gibi ifade edilmektedir:

$0 < R^2 < 0.40$ ise güvenilir değil

$0.40 < R^2 < 0.60$ ise düşük güvenilirlikte

$0.60 < R^2 < 0.80$ ise oldukça güvenilir

$0.80 < R^2 < 1.00$ ise yüksek güvenilirlikte

Bu anket soruları için Cronbach's Alpha katsayısı aşağıda görüldüğü gibi 0,657 olarak bulunmuştur. Buna göre ankette yer alan ölçek ile ortaya konan soruların oldukça güvenilirlik düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır.

Güvenirlilik İstatistikleri (Reliability Statistics)

Cronbach's Alpha	N of Items
,657	18

Ankette yer verilen değişkenlerin puanlanması sonucu oluşturulan yanıt değişkeni değerlerin normal dağılan bir ana kütleden çekilip çekilmediği hipotezini araştırmak için öne sürülen hipotezler;

Ho: Örnek birimleri normal dağılan bir ana kütleden alınmıştır.

H1: Örnek birimleri normal dağılan bir ana kütleden alınmamıştır.

Şeklinde ifade edilir. Kullanılan yanıt değişkeni değerlerinin normal dağılıp dağılmadığını anlamak ve dolayısıyla anketi değerlendirme kullanılacak testlerin belirlenmesini sağlamak amacıyla yanıt değişkeni için aşağıdaki Tabloda (Tests of Normality) görüldüğü gibi, hem Kolmogorov-Smirnov hem de Shapiro-Wilk testi yöntemiyle normallik analizi yapılmıştır.

Descriptives

			Statisti c	Std. Error
SORU_ORT	Mean		2,6806	,03107
	95% Lower Bound		2,6194	
	Confidence Interval for Mean	Upper Bound	2,7419	
	5% Trimmed Mean		2,6857	
	Median		2,7059	
	Variance		,191	
	Std. Deviation		,43720	
	Minimum		1,18	
	Maximum		3,65	
	Range		2,47	
	Interquartile Range		,65	
	Skewness		-,216	,173
	Kurtosis		,048	
				,344

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
SORU_ORT	,052	198	,020*	,991	198	,013

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

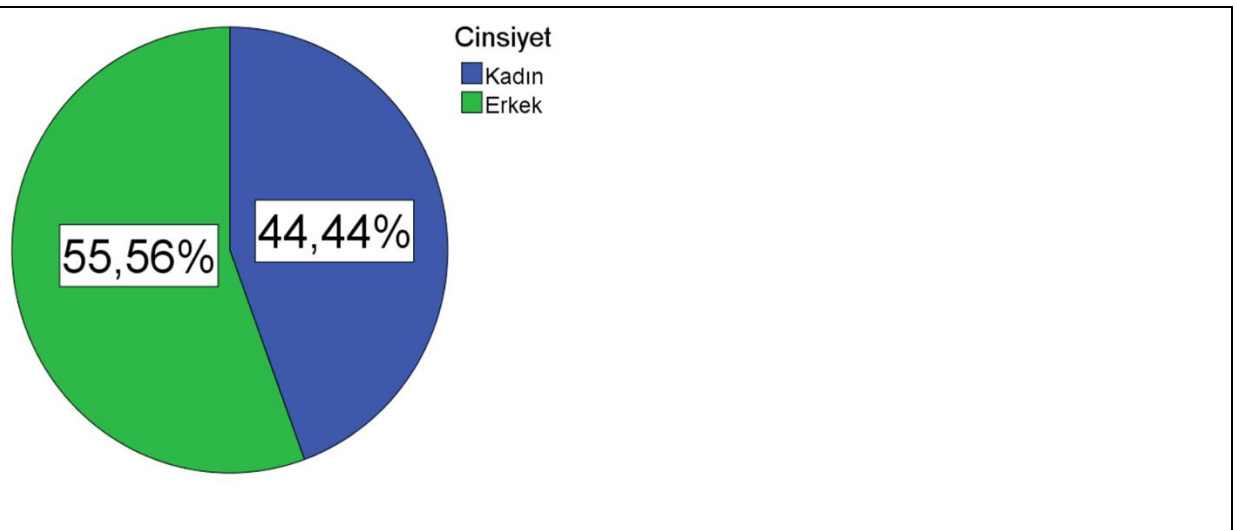
Yukarıda verilen bulgular incelendiğinde, hem Kolmogorov-Smirnov hem de Shapiro Wilk testlerine göre elde edilen olasılık düzeyi yani, $p=0.020 < p=0.05$ ve $p=0.013 < p=0.05$ olduğundan yanıt değişkeninin normal dağılmadığı sonucuna varılmıştır. Bu durumda değişkenlerin incelenmesinde parametrik olmayan testlerin kullanılması gerekir.

3.DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERİN FREKANS DAĞILIMLARI ve GRAFİKSEL GÖSTERİMLERİ

3.1.Cinsiyet Durumu İçin Frekans Dağılımı:

Tablo 1: Cinsiyet durumu için frekans dağılımı

Cinsiyet				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Kadın	88	44,4	44,4	44,4
Erkek	110	55,6	55,6	100,0
Total	198	100,0	100,0	

Şekil 1: Cinsiyet Dağılımı Pasta Grafiği

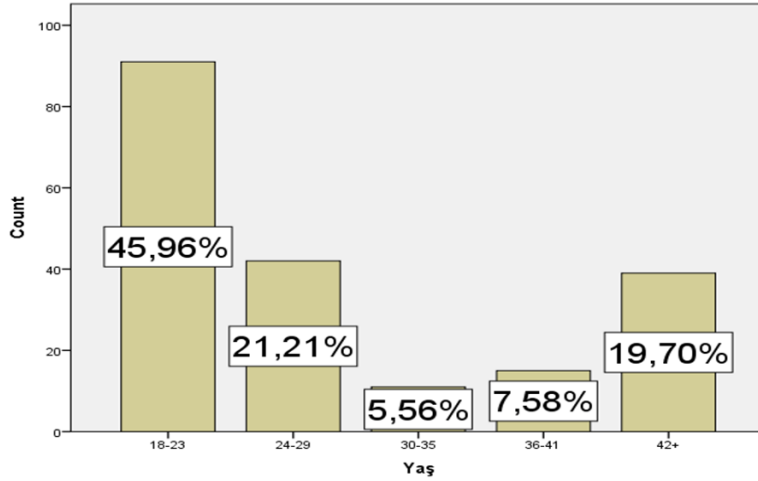
Tablo 1’de görüldüğü gibi n(frekans) sütununda ankete katılan 198 denek vardır ve bunların 88’i kadın ve 110’u erkektir.

%(yüzde) sütununda kadın ve erkeklerin yüzdelik dağılımları verilmiştir. Deneklerin %44.4’ü kadınlardan, %55.5’si erkeklerden oluşmaktadır. Aynı değerler Cinsiyet başlıklı Şekil 1’de verilen pasta grafiğinden de görülmektedir.

3.2.Yaş Durumu İçin Frenkans Dağılımı:

Tablo 2: Yaş durumu için frekans dağılımı

	Freque ncy	Percent	Valid Percent	Cumulati ve Percent
18-23	91	46,0	46,0	46,0
24-29	42	21,2	21,2	67,2
30-35	11	5,6	5,6	72,7
36-41	15	7,6	7,6	80,3
42+	39	19,7	19,7	100,0
Total	198	100,0	100,0	

Şekil 2: Yaş Değişkeni İçin Sütun Grafiği

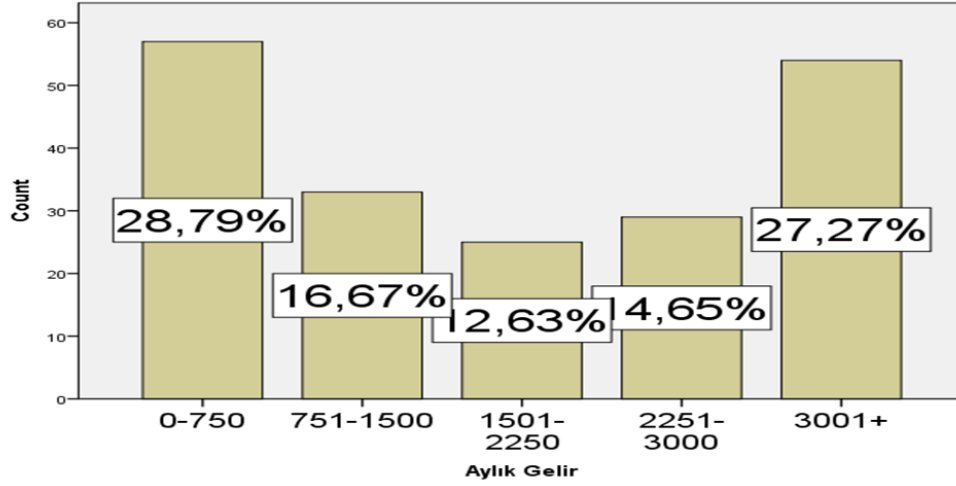
Tablo 2’de görüldüğü gibi, anketimizde 198 denek yer almaktadır. Bunların %46’sı 18-23 yaş aralığı, %21.2’si 24-29 yaş aralığı, %5.6’sını 30-35 yaş aralığı, %7.6’sını 36-41 yaş aralığı, %19.7’si 42 ve üzeri yaş aralığı olduğu görülmektedir.

Anketimizi %46’sıyla 18-23 yaş grubuyla en fazla, %5,5’iyle 30-35 yaş grubuyla en az cevaplayan yüzdesi olduğu görülmektedir.

3.3.Aylık Gelir İçin Frekans Dağılımı:

Tablo 3: Aylık gelir için frekans dağılımı

Aylık Gelir				
	Freque ncy	Percent	Valid Percent	Cumulati ve Percent
0-750	57	28,8	28,8	28,8
751- 1500	33	16,7	16,7	45,5
1501- 2250	25	12,6	12,6	58,1
2251- 3000	29	14,6	14,6	72,7
3001+	54	27,3	27,3	100,0
Total	198	100,0	100,0	

Şekil 3: Aylık Gelir İçin Sütun Grafiği

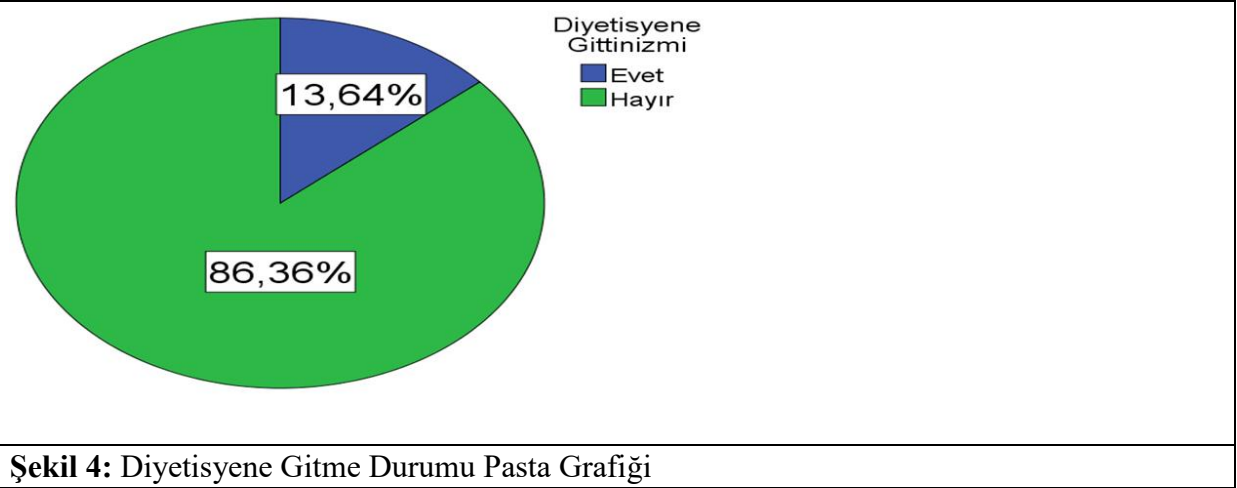
Tablo 3'te görüldüğü gibi anketimizde 198 denek vardır. Bunların %28.8'ini 0-750 aylık gelir, %16.7'sini 751-1500 aylık gelir, %12.6'sını 1501-2250 aylık gelir, %14.6'sını 2251-3000 aylık gelir, %27.3'ünü 3001 ve üzeri aylık gelir oluşturmaktadır.

Anketimizde %28,8'yle 0-750 arası ile en fazla, %12,6'sı ile 1501-2250 arası ile en az cevaplayan yüzdesi olduğu görülmektedir.

3.4.Diyetisyene Gitme Durumu İçin Frekans Dağılımı:

Tablo 4: Diyetisyene gitme durumu için frekans dağılımı

Diyetisyene Gitme Durumu				
	Freque ncy	Percent	Valid Percent	Cumulati ve Percent
Evet	27	13,6	13,6	13,6
Hayır	171	86,4	86,4	100,0
Total	198	100,0	100,0	

Şekil 4: Diyetisyene Gitme Durumu Pasta Grafiği

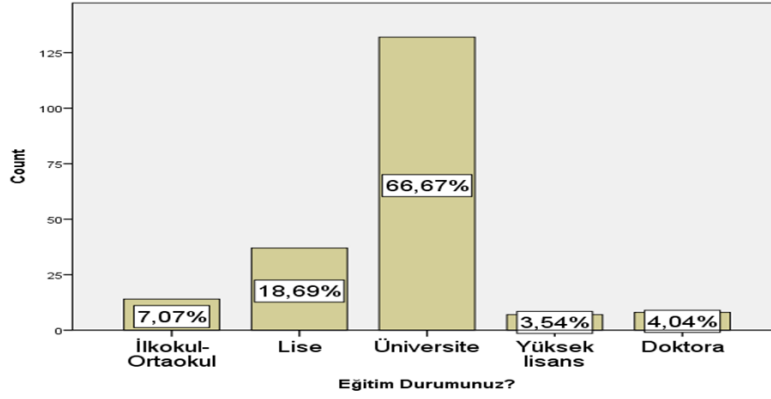
Tablo 4’te görüldüğü gibi n(frekans) sütununda ankete katılan 198 denek vardır ve bunların 27si diyetisyene gittiği, 171’i ise diyetisyene gitmediği görülmektedir.

%(yüzde) sütununda diyetisyene gitme ve diyetisyene gitmeme yüzdelik dağılımları verilmiştir. Deneklerin %13.64’ü diyetisyene gitmiştir. %86.36’sı ise diyetisyene gitmemiştir. Aynı değerler Şekil 4’te verilen pasta grafiğinden de görülmektedir.

3.5.Eğitim Durumu İçin Frekans Dağılımı:

Tablo 5: Eğitim durumu için frekans dağılımı

Eğitim Durumu				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulati ve Percent
İlkokul-Ortaokul	14	7,1	7,1	7,1
Lise	37	18,7	18,7	25,8
Üniversite	132	66,7	66,7	92,4
Yüksek lisans	7	3,5	3,5	96,0
Doktora	8	4,0	4,0	100,0
Total	198	100,0	100,0	

Şekil 5: Eğitim Durumu İçin Sütun Grafiği

Tablo 5'te görüldüğü gibi n(frekans) sütununda ankete katılan 198 denek vardır ve bunların 14'ü ilkokul-ortaokul, 37'si lise, 132'si üniversite, 7'si yüksek lisans ve 8'i doktora olduğu görülmektedir.

%(yüzde) sütununda eğitim durumları yüzdelik olarak verilmiştir. Deneklerin %7.1'ini ilkokul-ortaokul, %18.7'sini lise, %66.7'sini üniversite, %3.5'ini yüksek lisans, %4'ünü doktora oluşturmaktadır. Aynı değerler Şekil 5'te verilen sütun grafiğinden de görülmektedir.

Anketimizi cevaplayanlardan eğitim durumu %66,7'siyle en fazla üniversite, %3,5'iyle

4.HİPOTEZ TESTLERİ

4.1.Hipotez Testi: Hipotez testini tahmin sınamaları olarak adlandırabiliriz.

Hipotez kısaca doğruluğu bir araştırma ya da deney ile test edilmeye çalışılan öngörülere, denencelere denir.

Sıfır hipotezi (H_0) : Null, Yokluk Hipotezi, İstatistiksel Hipotez \Rightarrow :Örneklemden elde edilen ortalama ile anakütleyle ait ortalamanın farkı "sıfır", "0" sayılabilir. Yani anakütle üzerinde yapılan deformasyonların anakütle aritmetik ortalamasını değiştirmeyeceği görüşünü savunur.

Karşıt Hipotez (H_1): Alternatif, Araştırma Hipotezi. Yani yapılan deformasyonun ana kütle aritmetik ortalamasını değiştireceği öngörüsüdür.

	Ho gerçek	Ho hatalı
Ho kabulü	Doğru karar çıkarım	2.tür hata (β)
Ho reddi	1.tür hata (α)	Doğru karar çıkarım

4.1.2.Anket Sorularının Ortalamasına Göre Hipotez Testi Özeti:

Tablo 6: Hipotez test istatistiği

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Soru_Ort is One-Sample normal with mean 2,75 and standard deviation 0,42.	Kolmogorov-Smirnov Test	,342	Retain the null hypothesis.
Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.				

Anketimizin ortalamasının hipotezine baktığımızda $p=0,342 > p=0,05$ olduğu için tahmin hipotezi (H_0) kabul edilir.

4.2.Anket Sorularının Ortalamasına Göre Ki-Kare Test İstatistiği:

Ki Kare Bağımsızlık Testi:

İki değişken arasında ilişki ve bağımlılık olup olmadığının tespit edilmesinde kullanılır.

Tablo 7: Ki-Kare test istatistiği

Ki-Kare Test İstatistiği (Test Statistics)	
	Soru_Ort
Chi-Square	89,798 ^a
df	33
Asymp. Sig.	,000

a. 0 cells (0,0%) have expected frequencies less than 5. The minimum expected cell frequency is 5,8.

Bir kategorik değişkenimize uyguladığımız ‘iyi uyum’ testidir. ki-kare değerimiz=89,799’dur. Anlamlılık değerimiz =0,000<p=0,05 olduğu için Ho reddedilir. Bu durumda;

Ho: Frekanslar arası anlamlı farklılık yoktur.

H1: anlamlı fark vardır.

4.3.Anket Sorularının Ortalamasına Göre t Testi:

Tablo 8: t test istatistiği

T Test İstatistiği (One-Sample Test)						
	Test Value = 0					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Soru_Ort	92,310	197	,000	2,75112	2,6923	2,8099

Anket ortalamamızın, belirlenmiş bir sabit sayıya göre farklılık gösterip göstermediğini t testi ile araştırdık. Bizim tablomuzun p=0,000<p=0,05 olduğu için gruplar arası fark olduğuna

karar verilir. Burada karar vermemizi sağlayacak değer”Sig.” Değeridir. Sig.(2-tailed)=0,000<p=0,05 olduğundan dolayı H_0 hipotezi reddedilir. Yani %95 güvenle anketimizin ortalaması sıfıra eşit değildir diyebiliriz.

‘m’ ortalama olmak üzere ;

H_0 : m sıfıra eşittir

H_1 : m sıfırdan farklı herhangi bir değerdir.

4.4.Anket Sorularına Göre Kendall's W Testi:

Tablo 9: Kendall’s W test istatistiği

Kendall's W Test İstatistiği (Test Statistics)	
N	198
Kendall's W ^a	,125
Chi-Square	420,646
df	17
Asymp. Sig.	,000

a. Kendall's Coefficient of Concordance

Kendall’s uyumluluk katsayısı (w), 0 ile 1 arasında, anlaşmayı belirten bir sayıdır. W=0,125 ‘dir. 0’a yakın olduğu için testimiz mükemmellikten uzaktır.

4.5.Anket Sorularının Ortalamasının Cinsiyete Göre Kruskal-Wallis Testi:

Tablo 10: Cinsiyete göre Kruskal-Wallis test istatistiği

Kruskal-Wallis Test İstatistiği (Test Statistics ^{a,b})	
	Soru_Ort
Chi-Square	,845
df	1
Asymp. Sig.	,358

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Cinsiyet

Asymp Sig.=0,358>p=0,05 olduğundan dolayı Ho kabul edilir . Yani grupların ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur.

Ho: Cinsiyet gruplarının ortalamaları arasındaki fark anlamlı değildir.

H1:Grupların ortalamaları arasında fark istatistiksel olarak anlamlıdır.

4.6.Anket Sorularının Ortalamasının Cinsiyete Göre Mann-Whitney Testi:

Tablo 11: Cinsiyete göre Mann-Whitney Test İstatistiği

Mann-Whitney Test İstatistiği (Test Statistics ^a)	
	Soru_Ort
Mann-Whitney U	4472,000
Wilcoxon W	8388,000
Z	-,919
Asymp. Sig. (2-tailed)	,358

a. Grouping Variable: Cinsiyet

Cinsiyet değişkenine göre iki grup arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Sig.=0.358> p=0.05 olduğu için Ho kabul edilir.

Ho:Kategorik ortalama değeri ,cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermez.

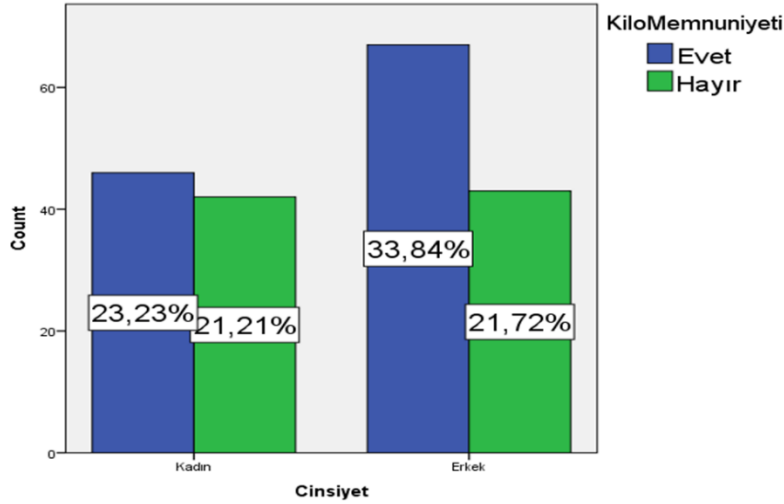
H1:Kategorik ortalama değeri, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık vardır.

5.DEMOGRAFİK SORULARIN MEMNUNİYETE GÖRE ÇAPRAZ TABLOSU GRAFİKLERİ

5.1.Cinsiyete Göre Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu ve Grafiği:

Tablo 12: Cinsiyete göre kilo memnuniyeti çapraz tablosu

Cinsiyet * Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu (Crosstabulation)				
		Kilo Memnuniyeti		Total
		Evet	Hayır	
Cinsiyet	Kadın	46	42	88
	Erkek	67	43	110
Total		113	85	198

Şekil 6: Cinsiyete Göre Kilo Memnuniyeti Sütun Grafiği

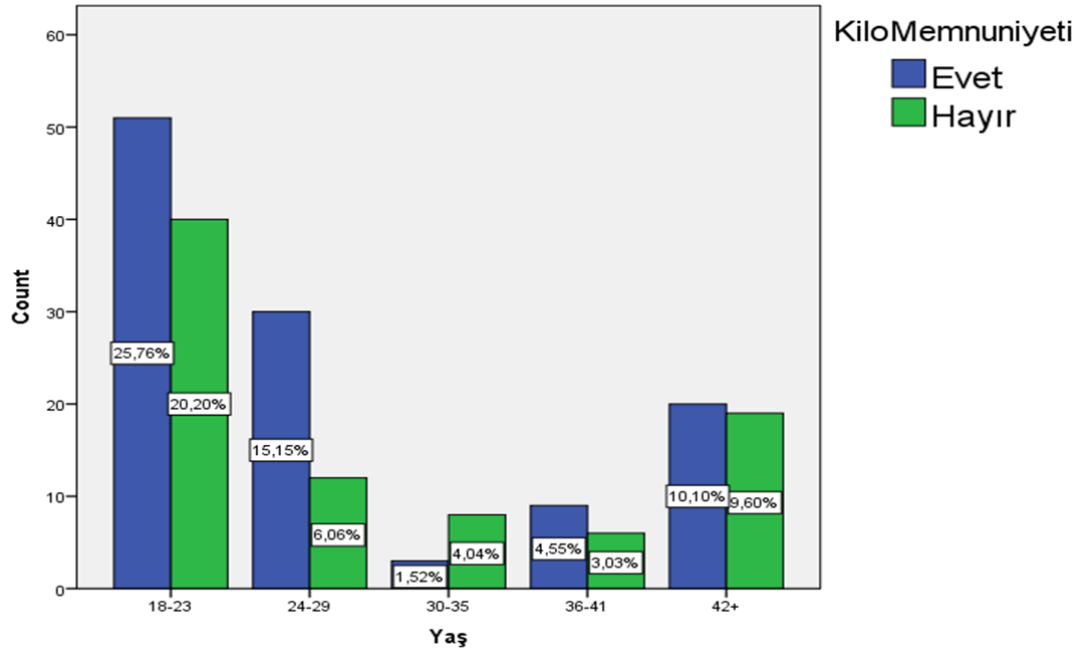
toplam 198 kişiden; 46 kadın ve 67 erkek olarak toplam 113 kişi kilo memnuniyetine ‘evet’ cevabı vermiş.

42 Kadın ve 43 erkek olarak toplam 85 kişi kilo memnuniyetini ‘hayır’ şeklinde cevaplamıştır.

5.2.Yaşı Göre Kilo Memnuniyet Çapraz Tablosu ve Grafiği:

Tablo 13: Yaşı göre kilo memnuniyet çapraz tablosu

Yaş * Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu (Crosstabulation)				
		Kilo Memnuniyeti		Total
		Evett	Hayır	
Yaş	18-23	51	40	91
	24-29	30	12	42
	30-35	3	8	11
	36-41	9	6	15
	42+	20	19	39
Total		113	85	198

Şekil 7: Yaşı Göre Kilo Memnuniyeti Sütun Grafiği

Burada da toplam 198 kişiden;

Yaş aralığı 18-23 olan gruptan 51 kişi kilo memnuniyetini " evet ",40 kişi "hayır" olmak üzere toplam 91 kişi cevaplamıştır.

Yaş aralığı 24-29 olan gruptan 30 kişi kilo memnuniyetini " evet ", 12 kişi " hayır " olmak üzere toplamda 42 kişi cevaplamıştır.

Yaş aralığı 30-35 olan gruptan 3 kişi kilo memnuniyetini " evet" ,8 kişi " hayır" olmak üzere toplam 11 kişi cevaplamıştır.

Yaş aralığı 36-41 olan gruptan 9 kişi kilo memnuniyetini “ evet”, 6 kişi”hayır” olmak üzere toplam 15 kişi cevap vermiştir.

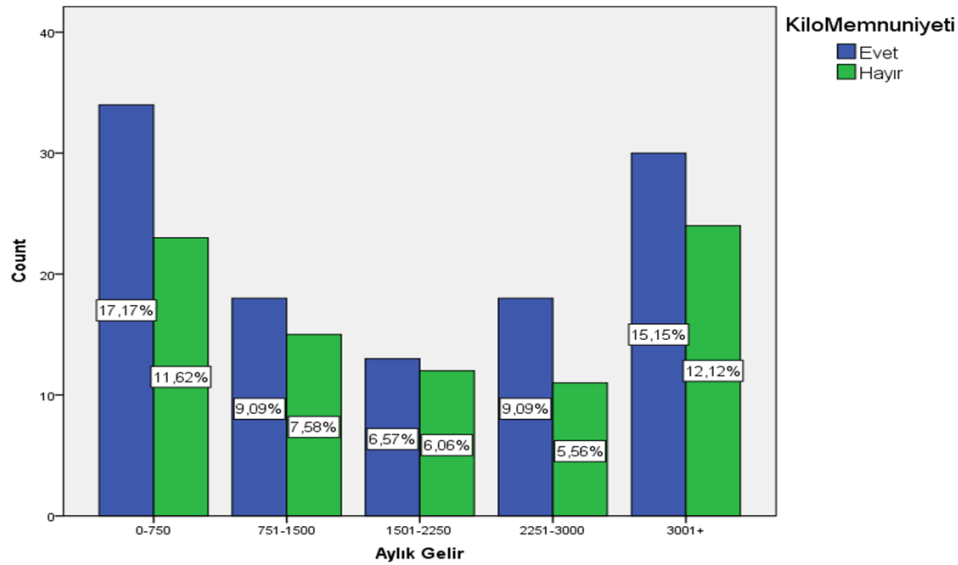
Yaş aralığı 42+ olan gruptan 20 kişi kilo memnuniyetini “evet”,19 kişi”hayır “ olmak üzere 39 kişi cevap vermiştir.

5.3.Aylık Gelire Göre Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu ve Grafiği:

Tablo 14: Aylık gelire göre kilo memnuniyeti çapraz tablosu

Aylık Gelir * Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu (Crosstabulation)

		Kilo Memnuniyeti		Total
		Evet	Hayır	
Aylık Gelir	0-750	34	23	57
	751-1500	18	15	33
	1501-2250	13	12	25
	2251-3000	18	11	29
	3001+	30	24	54
Total		113	85	198

Şekil 8: Aylık Gelire Göre Kilo Memnuniyeti Sütun Grafiği

Toplamda 198 kişiden;

Aylık geliri 0-750 arası olan bireylerden 34 kişi kilo memnuniyetine ‘evet’, 23 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplam 57 kişi cevaplamıştır.

Aylık geliri 751-1500 arası olan bireylerden 18 kişi kilo memnuniyetine ‘evet’, 15 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplam 33 kişi cevaplamıştır.

Aylık geliri 1501-2250 arası olan bireylerden 13 kişi kilo memnuniyetine ‘evet’, 12 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplam 25 kişi cevaplamıştır.

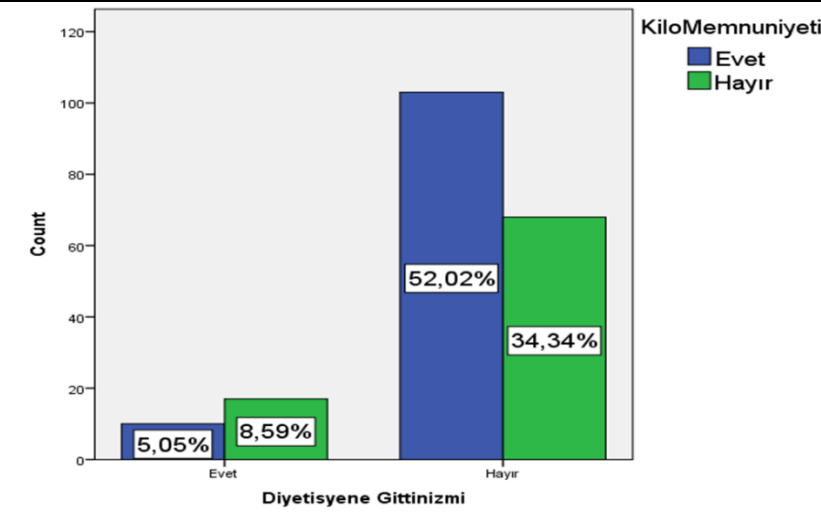
Aylık geliri 2251-3000 arası olan bireylerden 18 kişi kilo memnuniyetine ‘evet’, 11 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplam 29 kişi cevaplamıştır.

Aylık geliri 3001+ arası olan bireylerden 30 kişi kilo memnuniyetine ‘evet’, 24 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplam 54 kişi cevaplamıştır.

5.4.Diyetisyene Gitme Durumuna Göre Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu ve Grafiği:

Tablo 15: Diyetisyene gitme durumuna göre kilo memnuniyeti çapraz tablosu

Diyetisyene Gitme Durumu * Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu (Crosstabulation)				
		Kilo Memnuniyeti		Total
		Evet	Hayır	
Diyetisyene Gittinizmi	Evet	10	17	27
	Hayır	103	68	171
Total		113	85	198

Şekil 9: Diyetisyene Gitme Durumuna Göre Kilo Memnuniyeti Sütun Grafiği

Toplam 198 kişiden;

Diyetisyene gidip kilo memnuniyetine 10 kişi ‘evet’, 17 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplam 27 kişi cevaplamıştır.

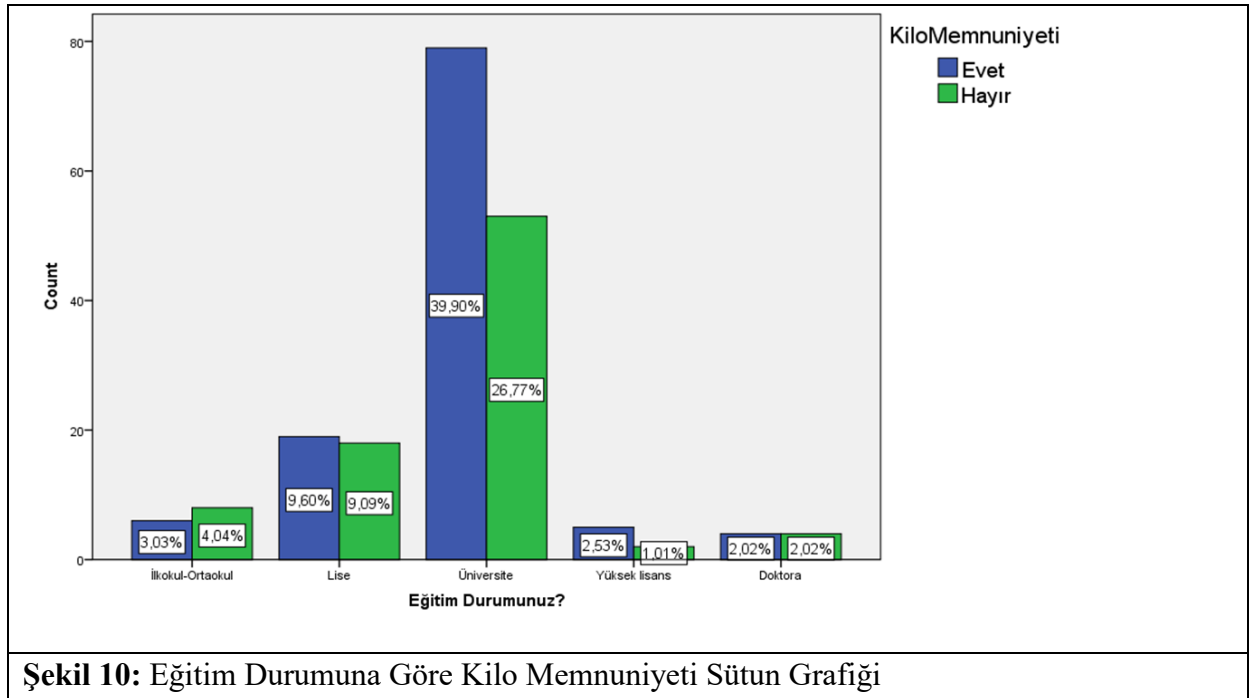
Diyetisyene gitmeyip kilo memnuniyetini 103 kişi ‘evet’, 68 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplam 171 kişi cevaplamıştır.

5.5.Eğitim Durumuna Göre Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu ve Grafiği:

Tablo 16: Eğitim durumuna göre kilo memnuniyeti çapraz tablosu

Eğitim Durumu * Kilo Memnuniyeti Çapraz Tablosu (Crosstabulation)

		Kilo Memnuniyeti		Total
		Evet	Hayır	
Eğitim Durumunuz ?	İlkokul-Ortaokul	6	8	14
	Lise	19	18	37
	Üniversite	79	53	132
	Yüksek lisans	5	2	7
	Doktora	4	4	8
Total		113	85	198

Şekil 10: Eğitim Durumuna Göre Kilo Memnuniyeti Sütun Grafiği

Toplamda 198 kişiden;

İlkokul-ortaokul mezunu olanlardan 6 kişi ‘evet’, 8 kişi ‘hayır’ şeklinde toplamda 14 kişi cevaplamıştır.

Lise mezunu olan bireylerden 19 kişi ‘evet’, 18 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplamda 37 kişi cevap vermiştir.

Üniversite mezunlarından 79 kişi ‘evet’, 53 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplamda 132 kişi cevap vermiştir.

Yüksek lisans yapanlardan 5 kişi ‘evet’, 2 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplam 7 kişi cevap vermiştir.

Doktora yapanlardan 4 kişi ‘evet’, 4 kişi ‘hayır’ olmak üzere toplam 8 kişi cevap vermiştir.

Analizimizin sonucunda 113 kişinin kilosundan memnun, 85 kişinin kilosundan memnun olmadığına ulaşabiliyoruz.

6.SONUÇ

Türkiye geneli her yaş grubuna yönelttiğimiz 198 kişiye uyguladığımız ankette beslenme alışkanlıkları değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerle demografik değişkenlerin frekans dağılımları ve grafiklerine yer verilmiştir.

Verilerin değerlendirilmesinde doğru yönetim uygulanabilmesi için normallik analizi yapılmış ve değişkenlerin Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilks Testine göre normal dağılmadığı sonucuna varılmıştır. Bu durumda değişkenlerin incelenmesinde parametrik olmayan testler dikkate alınmıştır.

Anketimize katılanların 198 kişiden %42,93'ünün kilosundan memnun olduğu, %52,07'sinin kilosundan memnun olmadığı sonucuna vardık.

Diyetisyene gidenlerin çoğunun kilosundan memnun olmadığı, diyetisyene gitmeyenlerin büyük bir çoğunluğunda kilosundan memnun olduğu sonucuna vardık.

KAYNAKLAR

<http://mustafaotrar.net/istatistik/dagilimlarin-normalligi-ve-normalligin-test-edilmesi>

<http://www.ekonomianaliz.com/guvenilirlik-analizi-reliability-analysis/>

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/507218>

https://ipfs.io/ipfs/Qme2sLfe9ZMdiuWsEtajWMDzx6B7VbjzpSC2VWhtB6GoB1/wiki/Hipotez_testi.html

<http://www.ekolar.com/ki-kare-testleri/>

Beslenme Anketi

Bu anket Araştırma Yöntemleri dersi için uygulanmaktadır.

Lütfen kendinize en uygun cevabı işaretleyin. Teşekkürler.

1) Cinsiyetiniz?

☐ Kadın ☐ Erkek

2) Yaşınız?

☐ 18-23 ☐ 24-29 ☐ 30-35 ☐ 36-41 ☐ 42+

3) Aylık geliriniz?

☐ 0-750 ☐ 751-1500 ☐ 1501-2250 ☐ 2251-3000 ☐ 3001+

4) Kilonuzdan memnun musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

5) Hiç diyetisyene gittiniz mi?

☐ Evet ☐ Hayır

6) Eğitim durumunuz?

☐ İlkokul-Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Yüksek lisans ☐ Doktora

1) Yeni yemek yemiş olsam bile, pişen güzel bir et kokusu aldığımda, kendimi yememek için zor tutuyorum.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

2) Kilomu kontrol altında tutmak için küçük porsiyon yemeye çalışırım.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

3) Huzursuz ve endişeli olduğumda, kendimi yemek yerken buluyorum.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

4) Bazen yemek yemeye başladığımda, duramayacakmışım gibi geliyor.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

5) Yemek yişen bir kişi ile birlikte olmak, çoğunlukla yemek yiyecek kadar kendimi aç hissetmeme neden oluyor.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

6) Üzgün olduğum zamanlarda, sıklıkla çok fazla yemek yerim.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

7) Lezzetli olan bir yiyecek gördüğümde, o kadar çok acıkırım ki o an yemem gerekir.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

8) O kadar çok acıkıyorum ki doymak bilmiyorum.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

9) Her zaman o kadar açım ki, tabağımdaki yemeği bitirmeden önce yemek yemeyi durdurmam benim için çok zor.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

10) Yalnızlık hissettiğimde, kendimi yemek yerken buluyorum.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

11) Öğünlerde kilo almamak için kendimi bilinçli bir şekilde durduruyorum.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

12) Bazı yiyecekler kilo almama neden olduğu için onları yemem.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

13) Her zaman yemek yiyecek kadar açım.

- ☐ Kesinlikle doğru
- ☐ Çoğunlukla doğru
- ☐ Çoğunlukla yanlış
- ☐ Kesinlikle yanlış

14) Ne kadar sıklıkla kendinizi aç hissediyorsunuz?

- ☐ Sadece yemek öğünlerinde
- ☐ Bazen öğünler arasında
- ☐ Sıklıkla öğünler arasında
- ☐ Neredeyse her zaman

15) Yemeyi sevdiğiniz yiyecekleri satın almaktan kendinizi ne kadar sıklıkla durdurabiliyorsunuz?

- ☐ Neredeyse hiç durduramıyorum
- ☐ Nadiren durduruyorum
- ☐ Çoğunlukla durduruyorum
- ☐ Hemen hemen her zaman durduruyorum

16) İstediğinizden daha az yemek yemeyi ne kadar ölçüde başarabiliyorsunuz?

- ☐ Hiç başaramıyorum
- ☐ Bazen başarıyorum
- ☐ Arada sırada başarıyorum
- ☐ Çoğunlukla başarıyorum

17) Aç olmadığınız halde, aşırı miktarda yemeye devam eder misiniz?

- ☐ Asla
- ☐ Ender olarak
- ☐ Bazen
- ☐ En az haftada bir kere

18) 1'den 8'e kadar olan bir derecelendirme yapıldığında, 1 sayısı yemek yemenizde bir kısıtlama yapılmadığını (istediğiniz zaman istediğiniz yiyeceği yemek) ve 8'de tamamiyle yemeğin kısıtlandığını (kesin olarak yemek miktarınızı sınırlamak ve porsiyonunuz bittikten sonra tekrar yememek), kendinize hangi sayıyı vereceğinizi aşağıdaki kutucuklardan size en yakın gelenini işaretleyerek belirtiniz.

1	2	3	4	5	6	7	8	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

